

egész lényét jelenlétének tudatával, s az ember mélységesen hálás lesz majd azért, hogy nem hagyta abba az imát.

Nem mellékes a hely megválasztása sem. Sokkal könnyebb olyan helyeken imádkozni, ahol szent emberek is megfordultak és imádkoztak. Itt és ekkor értjük meg igazából a zarándoklatok és búcsúhelyek értelmét. Már a „légkör” is segít Istenre hangolódni. Ilyen szent hely lehet egy templom, egy temető, a természet „temploma”, de lehet egy park, amely megérintette szívünket.

Ahhoz, hogy radikális lelki életet éljünk, állandó igényt kell éreznünk a táplálékra, a támogatásra, az energiára, az életre, amelyet csak az ima adhat. Szomjazunk kell állandóan az imádságot, meg kell éreznünk szívünkben azt az ürességet, az Istenre utaltság jelét, amit csak ő tölthet be igazán. Mahatma Gandhi mondta egyszer önmagáról, hogy napokon keresztül könnyedén megvolna egy falat étel nélkül, de egy percig sem tudna imádság nélkül élni.

Bustya Endre

Tűnődések (I.)

(Naplójegyzetek)

1. Tűnődés a dolgok értelméről/értelmetlenségéről

Tudatában vagyok annak, hogy amiket itt leírok, abban semmi újat nem mondok senkinek. Nem is tanító célzattal, de még csak a nyilvános közlés szándékával sem teszem. Egészen más okból ültem le újra a számítógép mellé.

Történt ugyanis, hogy pár hete elromlott ez a nagyszerű készülék. Ki kellett cserélni azt az alkatrészt, ami a memóriát alkotja. (Elnézést az esetleges tájékozottabb olvasótól: nem ismerem a számítógépet, éppen csak, hogy dolgozgatok rajta.) Így aztán elveszett egynéhány megkezdett munkám. Sándor fiam új memóriaegységet szerzett be és a gépet újból „megtanította” a programokra. De ami a régi merevlemezen volt, azt az anyagot visszaállítani már ő sem tudta. Kárba vezett fáradság volt a megírásuk... Ezen aztán el lehetett tűnődni. Mire jó ez a mostani írásom, vagy akármi más, ha ilyen hamar, egyik napról a másikra tönkremehet, elenyészhet?

Ez volt az egyik ok, amiért mérgemben jó sokáig majd semmit se írtam, legfennebb kézírásban (írásom olvashatatlan). De nem ez az egyetlen. Ebben az évben betöltöttem a hetvenedik évemet. A régi rend szerint most kellene nyugalomba vonulnom. Megtettem immár öt évvel korábban. De csak papíron. Ugyanis

továbbra sem váltam meg a szolgálattól: 1993-ban, két évvel ezelőtt nyolc hónapra át a Marosvásárhely-cserealji egyházközségben afféle helyettes segédlelkészi szolgálatot is vállaltam. Állandó elfoglaltságul pedig a 2000–2001-es tanévtől a Kántortanítóképző Főiskolán tanítottam, azaz immár öt tanéven át. De az utóbbi években sorra adtam át másoknak az általam tanított tantárgyakat, még akkor is, ha utódom/utódaim az általam írt kurzusokat tanítják. Elvem volt minden tisztségemben, hogy ki kell nevelnünk a saját utódainkat, s ezt mindig igyekeztem be is tartani. Ha Isten úgy akarja, a most kezdődő 2005–2006-os tanév lesz az utolsó tanítási évem. Utódaim most már mindenben helyembe léphetnek.

Egyébként a tanítás elvállalására leginkább azért volt szükség, hogy a budapesti Károlyi Gáspár Református Egyetem részét képező Nagykőrösi Tanítóképző Főiskola marosvásárhelyi részlegét akkreditálni lehessen. Az akkreditáláshoz ugyanis legalább egy „posszibilis” professzor kellett, professzor pedig csak doktori fokozattal bíró oktató lehetett. Ez az akkreditálás aztán pár évvel ezelőtt megtörtént. Akkor én voltam az egyetlen doktori diplomával rendelkező oktató; ma már többen is vannak. Így rám egyre kevésbé lesz szükség. (A Főiskolán is több tekintetben afféle „tartalék” voltam. Ha nem volt, aki áhítatot tartson, évkezdéskor, vagy évzáró alkalmával prédikáljon, mindig számítani lehetett rám.)

Nem lesz szükség a tanítói munkámra, és egyre kevesebb helyre hívnak prédikálni, előadást tartani. Ehhez is hozzá lehet szokni. Senki sem pótolhatatlan, jönnek helyünkbe a fiatalabb korosztályok.

Maradna a tudományos munka. Tanulmányok, cikkek írása, prédikációs kötetek összeállítása, kiadásra való előkészítése. Igen, ez a lehetőség megvan ma is. Csak valahogy elment tőle a kedvem.

Nyomdát ma már mindenki talál megfelelő összegért. Cenzúra nincs, elvileg mindent ki lehet nyomtatni. Sokan élnek is ezzel a lehetőséggel. Saját pénzen tehát bármikor kiadhatok bármit. De a terjesztés? Ez a nehéz dió. Ha az Egyházkerület ad ki egy könyvet, maga gondoskodik a terjesztésről, de a haszon is a Kerületé. Megjártam ezt a legutóbbi, 2003-ban megjelentetett alkalmi igehirdetegyűjteménnyemmel. Az 500 példány 200000 lejes (ma 2012-ben 20 lejnek felel meg — szerk. megj.) darabonkénti áron százmillió lejt (ma 10000 lejnek felel meg — szerk. megj.) jövedelmezett az Egyházkerületnek, levonva belőle az előállítási költséget. Nekem tíz darab tiszteletpéldánnyal kiszúrták a szemem, azt is úgy kellett kivakarni...

Maradna az a lehetőség, hogy saját költségen nyomtassam ki irományaimat, de az elkészült példányokat aztán cipelhetem hátizsákban, hogy rásózzam azok tucatait azokra a jóhiszemű szolgatársakra, akik meghívják prédikálni, vagy előadást tartani. Van, aki ezt teszi. Én, úgy érzem, nem tudnám megtenni.

Tehát sem pénz, sem dicsőség vágya nem indít arra, hogy fehér papírlapokat befektetsek. Amit a múltban írtam (1989 előtt), jórészt az asztalfiókomnak írtam. Most meg írok a gépem merevlemezére — amíg egy újabb technikai hiba el nem nyeli a munkámat.

Mindez egyetlen nagy előnnyel jár. Amit írok, azért csak Isten előtt és saját lelkiismeretem előtt kell elszámolnom. E sorok tehát tényleg nem többek, mint amit a cím mond: *tűnődések*. Emlékirat jellegű életrajzomat már megírtam pár éve *Mozaike* címen, szerencsére ezt lemezre mentettem, így nem vészett el. Az abban írtakat nem szeretném ismételni. Ebben az írásban kizárólag a múltra és a jelenre vonatkozó „lírai reflexióimat” szeretném „képernyőre vetíteni”. Olvasó, ki ebbe a munkába beletekintesz, hagyj fel minden szenzációéhséggel, kíváncsisággal. Csalódní fogsz!

Mostani tűnődésem a dolgok értelméről/értelmetlenségről szólna. Írás közben előbbre jutottam: tulajdonképpen a további létezésem értelméről vagy hiábavalóságáról van szó. Rádöbbsentem (vajon hány embertársammal együtt?), hogy amiért életet kaptam e földön, elvégeztem. Gyermekeinket felneveltük; önálló családi és létfenntartó életüket élik. Az unokák (velük együtt, de külön is) meglátogatnak, de nélkülünk is jól megvannak. A hivatásom? Lelkipásztorként bizonyára betöltöttem 1960 és 2000 között. És most? Egyszerre rádöbbsentem, hogy én vagyok a tökéletesen felesleges ember, vagy legalábbis azok egyike. Semmi dolgom már e világon. Akkor meg: csupa vegetálás következik az utolsó szívdobbanásig? Rettenetes volna...

Valami másat kell keresnem. Megmaradt a szeptembertől júniusig tartó péntek esti sorozatos bibliaóráám a Kistemplom tanácstermében. Orvosokkal, pszichológusokkal és hasonló foglalkozású egyénekkkel tartott féléves pásztorálpszichológiai kurzusomból nőtt ki ez az ún. „értelmiségi bibliakör”. Szépen látogatják. Néha élénk megbeszélés követi bevezető írásmagyarázatomat. Többen jegyzetnek közben. Volt, hogy a jegyzetet legépelték, kis példányban sokszorosították is (*Jelenések könyvének magyarázata*). De úgy érzem, ez önmagában kevés. Valami egyéb, életet kitöltő szolgálat is kellene.

Szóba jöhetne a misszió. Eddig három téren kísérleteztem: a börtönpásztoráció, az alkoholistákkal való gyógyító foglalkozás és a cigánymisszió munkamezején. Talán ezek valamelyikéhez kellene visszatálnom. Nem tudom. Várom, hogy Isten határozott jelt adjon, mint régebben, amikor többnyire tudtam, mit kell az állandó pásztori szolgálat mellett végeznem. Mert rettenetes dolog értelmetlenül, a feleslegesség tudatával élni...

(Folytatjuk)

Kozma László

Cél

— Szeretnék valamit csinálni —
Szólt a kő —, ami én vagyok.
És így született meg a forrás,
A forrás, melyben fény ragyog.

— Szeretnék valamit csinálni —
A forrás szól —, mi én vagyok.
És virág borítja a földet,
Mint fehér szirmú csillagok.

— Szeretnék valamit csinálni —
Szólt a virág —, mi én vagyok.
S libbenő szárnyal szállt a lepke,
Mezők álmából felcsapott.

Ki olt vágyat az emberekbe,
Egyszerre cél és akarat.
Szívárvány-szárny borul szemedre,
Lelkedben virágszál fakad.

És arra törne mind e földön
Kő, virág: véle több legyen,
És emberszívet is betöltsön
Sugárzó Isten-szerelem.

Isten tenyerében

Mi fér el a térben?
Ág és csöpp levél
És az apró fészek,
Az is belefér.

És a legsűrűbbe
Marad hely elég.
Mert a madár füttye
Mégis belefért.

Agyadat és szíved
Érzés, gondolat
Úgy tölti meg, mint egy
Kristály poharat.

Hol lehet az Isten?
Roppant szeretet —
Apró tetteidben
Mégis megleled.

Csillagok az égen,
Fákon a levél —
Isten tenyerében
Minden összefér.

Gazdagság

Adtál, Uram, olyan gazdagságot,
Mit a földön még senki se látott.
Arany hitet, gyemeki bizalmat,
Hozzád fordul, senki meg nem csalhat.

Adtál, Uram, olyan lelki békét,
Benne élhet szüntelen reménység.
Szüntelenül valósággá válva
Teljesüljön be a lélek vágya.

Szomjadra hull

Akkor érted csak, ha megtaláltad,
Mily közel volt mindig is az Úr.
Az ő keze érintette vállad
S árnyékként a léptedbe simul.

Hogyha hívod, ne hidd, hogy megelőzted.
Szomjadra hull, mint perdülő esőcsepp
S elborítja kitáruló lelked
Napsugárként, vagy mint sűrű felleg.